

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA EKONOMIJA V LETU 2014

Poročilo DPK SM za ekonomijo

Vsebina

1	Struktura kandidatov.....	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije – primerjava po letih	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2014	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2014	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah.....	7
2.2	Meje med ocenami	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2014.....	12
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	14
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	14
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	15
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih.....	15
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov	18
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah	18
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori.....	19
5.1	Zunanje ocenjevanje	19
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene.....	19
6	Povzetek	20
6.1	Ocena uspeha kandidatov	20
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol.....	20
6.3	Druge ugotovitve	20

Avtorici:

Irena Papac, glavna ocenjevalka za ekonomijo

dr. Lidija Kodrin, predsednica DPK SM za ekonomijo

Poročilo je potrdila DPK SM za ekonomijo na svoji 15. redni seji 22. 09. 2014.

Ljubljana, september 2014

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in poklicnih maturantov). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno matura (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura) in
- **ostali SM**, to so:
 - kandidati z maturitetnim tečajem,
 - 21-letniki,
 - odrasli,
 - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
 - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
 - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
 - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

c) **kandidate PM** (kandidati poklicne mature s posameznim izpitom pri splošni maturi) predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit SM.

Okrajšava: kandidati PM.

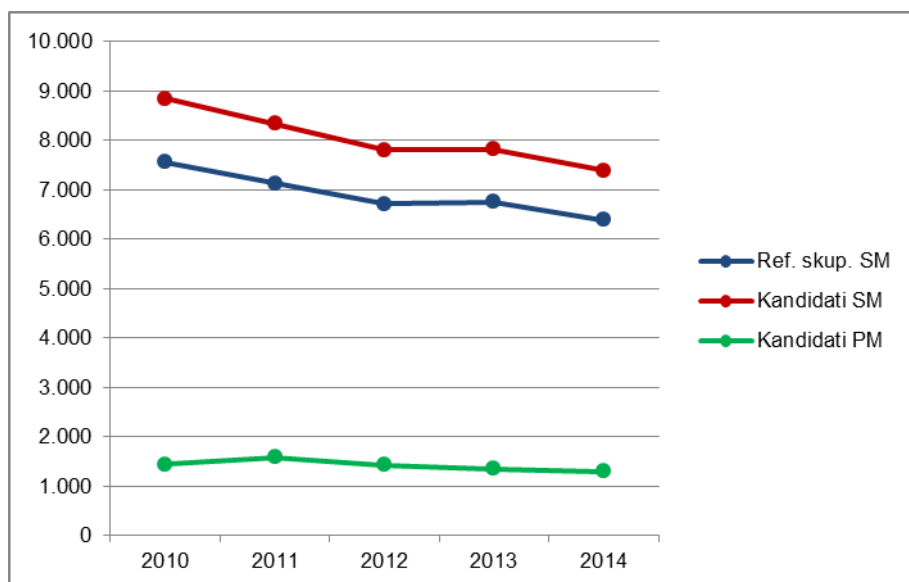
1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2010 do 2014. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2010–2014

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2010	7.561	8.844	1.441
2011	7.138	8.343	1.584
2012	6.715	7.808	1.428
2013	6.759	7.826	1.346
2014	6.396	7.389	1.294

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2010–2014

Vir: Državni izpitni center 2014

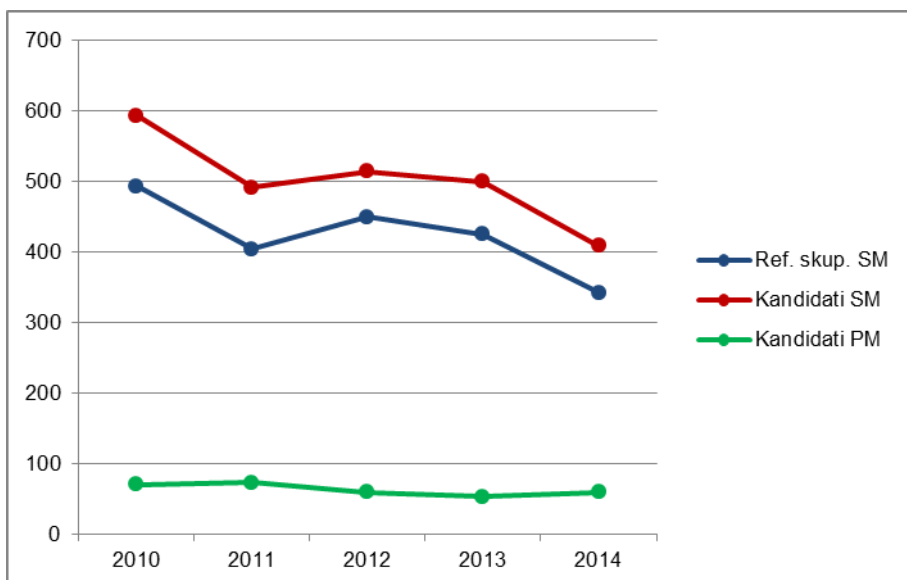
1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali ekonomijo v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2010 do 2014. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2010–2014

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2010	494	594	71
2011	405	492	74
2012	450	515	60
2013	426	500	54
2014	343	409	60

Slika 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2010–2014

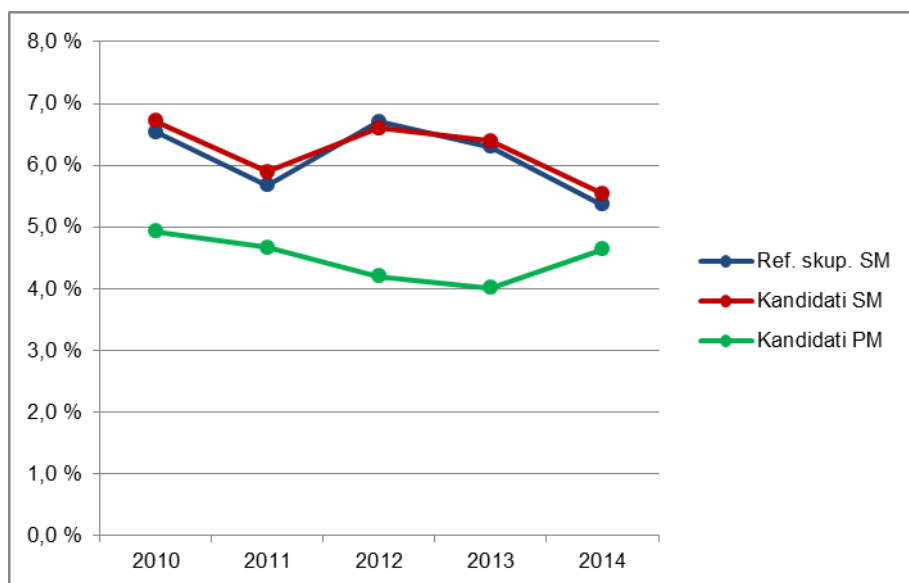
Vir: Državni izpitni center 2014

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali ekonomijo (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2010 do 2014 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2010–2014

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2010	6,5 %	6,7 %	4,9 %
2011	5,7 %	5,9 %	4,7 %
2012	6,7 %	6,6 %	4,2 %
2013	6,3 %	6,4 %	4,0 %
2014	5,4 %	5,5 %	4,6 %

Slika 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2010–2014

Vir: Državni izpitni center 2014

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2014

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2014. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2014

	Število	Delež
Splošna gimnazija	60	12,8 %
Klasična gimnazija	0	0,0 %
Gimnazija	60	12,8 %
Tehniška gimnazija	0	0,0 %
Ekonomska gimnazija	283	60,3 %
Umetniška gimnazija	0	0,0 %
Strokovna gimnazija	283	60,3 %
Ref. skup. SM	343	73,1 %
Ostali SM	66	14,1 %
Kandidati SM	409	87,2 %
Kandidati PM	60	12,8 %

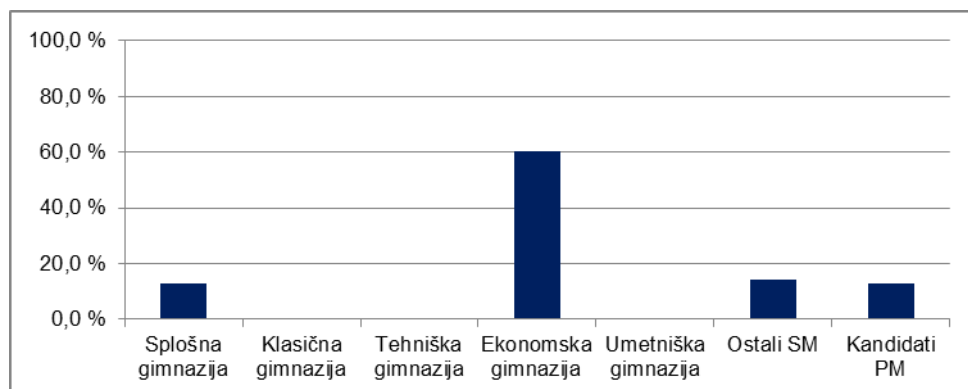
gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2014

Vir: Državni izpitni center 2014

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2014

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri ekonomiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2014 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

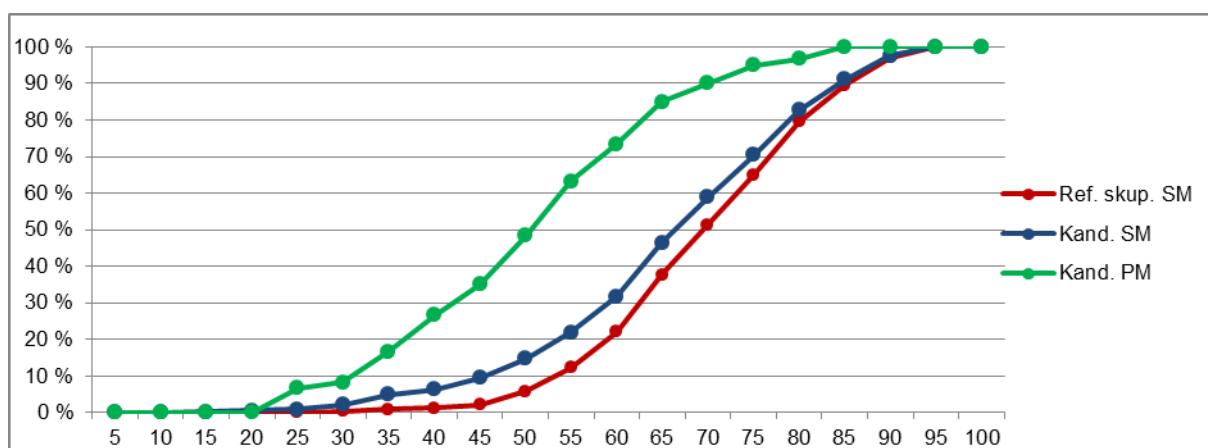
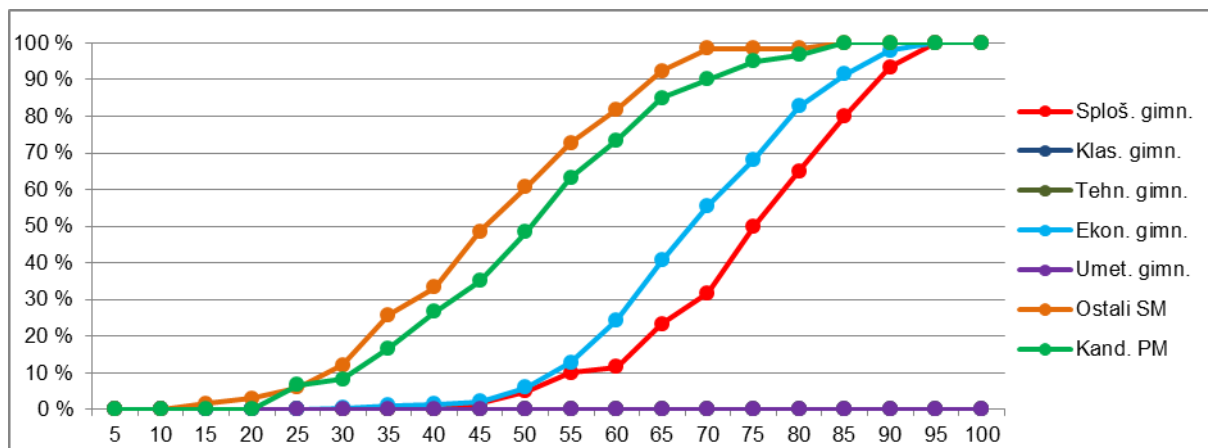
Preglednica 2.1.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11-15	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
16-20	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
21-25	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	4
26-30	0	0	0	0	1	0	1	1	5	4	1
31-35	0	0	0	0	2	0	2	2	11	9	5
36-40	0	0	0	0	1	0	1	1	6	5	6
41-45	1	0	1	0	2	0	2	3	13	10	5
46-50	2	0	2	0	11	0	11	13	21	8	8
51-55	3	0	3	0	19	0	19	22	30	8	9
56-60	1	0	1	0	33	0	33	34	40	6	6
61-65	7	0	7	0	46	0	46	53	60	7	7
66-70	5	0	5	0	42	0	42	47	51	4	3
71-75	11	0	11	0	36	0	36	47	47	0	3
76-80	9	0	9	0	41	0	41	50	50	0	1
81-85	9	0	9	0	25	0	25	34	35	1	2
86-90	8	0	8	0	18	0	18	26	26	0	0
91-95	4	0	4	0	6	0	6	10	10	0	0
96-100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ	60	0	60	0	283	0	283	343	409	66	60

Preglednica 2.1.2: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
10	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
15	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	2 %	0 %
20	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	0 %	3 %	0 %
25	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	1 %	6 %	7 %
30	0 %	-	0 %	-	0 %	-	0 %	0 %	2 %	12 %	8 %
35	0 %	-	0 %	-	1 %	-	1 %	1 %	5 %	26 %	17 %
40	0 %	-	0 %	-	1 %	-	1 %	1 %	6 %	33 %	27 %
45	2 %	-	2 %	-	2 %	-	2 %	2 %	10 %	48 %	35 %
50	5 %	-	5 %	-	6 %	-	6 %	6 %	15 %	61 %	48 %
55	10 %	-	10 %	-	13 %	-	13 %	12 %	22 %	73 %	63 %
60	12 %	-	12 %	-	24 %	-	24 %	22 %	32 %	82 %	73 %
65	23 %	-	23 %	-	41 %	-	41 %	38 %	46 %	92 %	85 %
70	32 %	-	32 %	-	55 %	-	55 %	51 %	59 %	98 %	90 %
75	50 %	-	50 %	-	68 %	-	68 %	65 %	70 %	98 %	95 %
80	65 %	-	65 %	-	83 %	-	83 %	80 %	83 %	98 %	97 %
85	80 %	-	80 %	-	92 %	-	92 %	90 %	91 %	100 %	100 %
90	93 %	-	93 %	-	98 %	-	98 %	97 %	98 %	100 %	100 %
95	100 %	-	100 %	-	100 %	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
100	100 %	-	100 %	-	100 %	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Vir: Državni izpitni center 2014

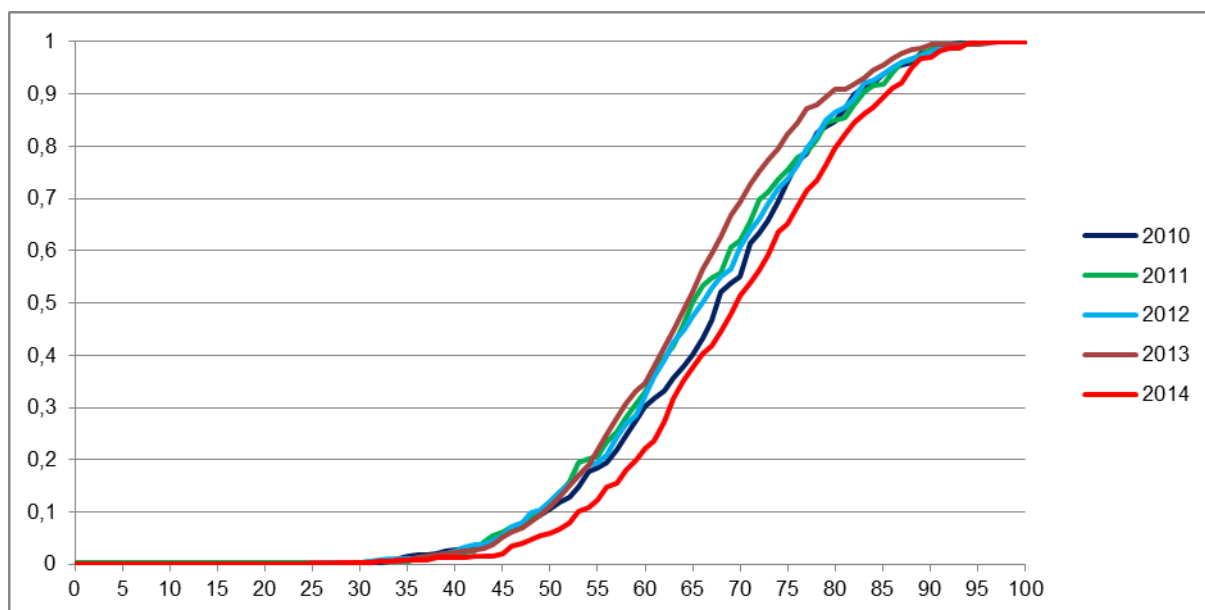
2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2010 do 2014, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: Meje med ocenami za zadnjih pet let

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2010	43	57	71	81
2011	43	56	69	82
2012	44	57	70	83
2013	44	57	70	83
2014	45	58	71	84

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM

Vir: Državni izpitni center 2014

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri ekonomiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2014 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

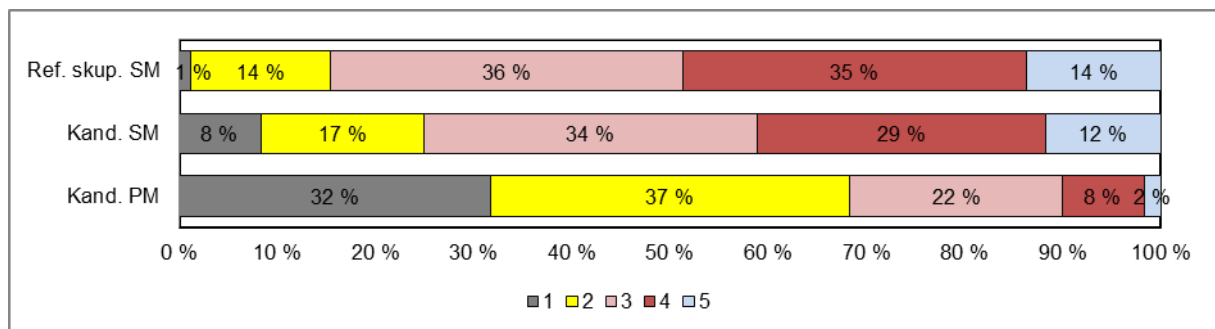
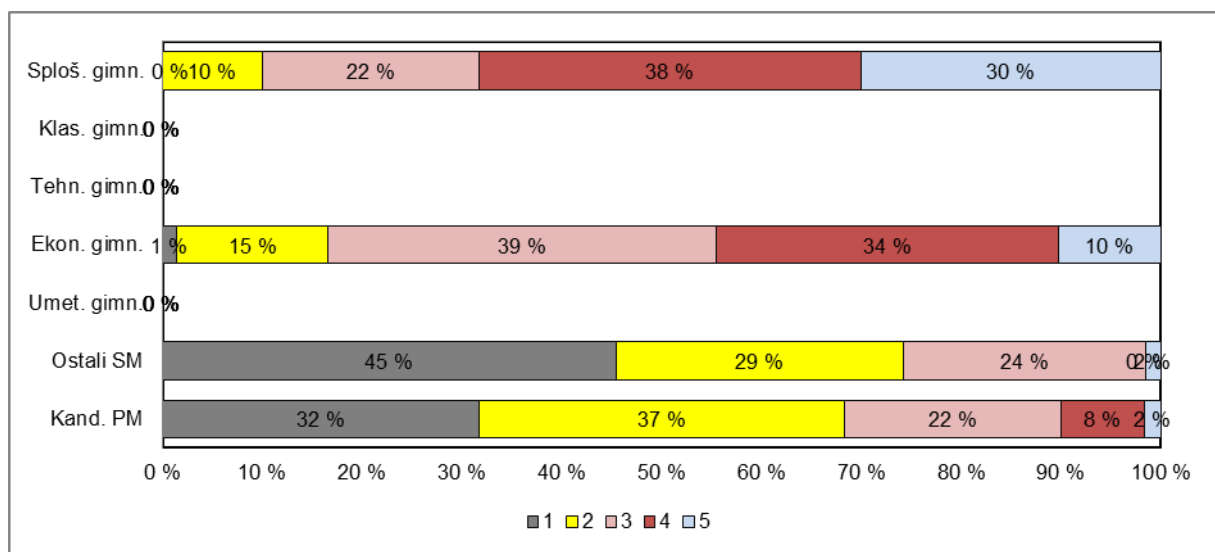
Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	0	0	0	0	4	0	4	4	34	30	19
2	6	0	6	0	43	0	43	49	68	19	22
3	13	0	13	0	110	0	110	123	139	16	13
4	23	0	23	0	97	0	97	120	120	0	5
5	18	0	18	0	29	0	29	47	48	1	1
Uspešni	60	0	60	0	279	0	279	339	375	36	41
Skupaj	60	0	60	0	283	0	283	343	409	66	60

Preglednica 2.3.2: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	0 %	-	0 %	-	1 %	-	1 %	1 %	8 %	45 %	32 %
2	10 %	-	10 %	-	15 %	-	15 %	14 %	17 %	29 %	37 %
3	22 %	-	22 %	-	39 %	-	39 %	36 %	34 %	24 %	22 %
4	38 %	-	38 %	-	34 %	-	34 %	35 %	29 %	0 %	8 %
5	30 %	-	30 %	-	10 %	-	10 %	14 %	12 %	2 %	2 %
Uspešni	100 %	-	100 %	-	99 %	-	99 %	99 %	92 %	55 %	68 %
Skupaj	100 %	-	100 %	-	100 %	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Vir: Državni izpitni center 2014

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2014

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2014.

Preglednica 3.1: Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku 2014

	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	60	0	60	0	283	0	283	343	409	66	60
Povprečni splošni uspeh pri SM*	20,26	-	20,26	-	16,36	-	16,36	17,12	17,09	15,86	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,78	-	3,78	-	3,43	-	3,43	3,50	3,37	2,43	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,62	-	3,62	-	3,52	-	3,52	3,53	3,42	2,57	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,88	-	3,88	-	3,37	-	3,37	3,46	3,20	1,83	2,12
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,88	-	3,88	-	3,36	-	3,36	3,45	3,19	1,83	2,12
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	74,68	-	74,68	-	68,70	-	68,70	69,75	65,97	46,34	50,98
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	75,5	-	75,5	-	69	-	69	70	67	46	51,5
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	11,99	-	11,99	-	12,00	-	12,00	12,20	15,18	14,01	14,69
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	3,88	-	3,88	-	3,31	-	3,31	3,41	3,28	2,31	2,25
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	4,26	-	4,26	-	3,50	-	3,50	3,57	3,45	2,60	2,50
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,77	-	0,77	-	0,71	-	0,71	0,72	0,72	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,71	-	0,71	-	0,68	-	0,68	0,66	0,66	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,68	-	0,68	-	0,57	-	0,57	0,55	0,56	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,67	-	0,67	-	0,64	-	0,64	0,66	0,69	0,34	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,67	-	0,67	-	0,64	-	0,64	0,66	0,69	0,34	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,65	-	0,65	-	0,61	-	0,61	0,64	0,66	0,33	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,52	-	0,52	-	0,52	-	0,52	0,55	0,60	0,50	-
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,74	-	0,74	-	0,55	-	0,55	0,58	0,66	0,47	0,61
Neuspešni s PP	0,00	-	0,00	-	1,41	-	1,41	1,17	8,31	45,45	31,67
Neuspešni brez PP	0,00	-	0,00	-	1,77	-	1,77	1,46	8,56	45,45	31,67

*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

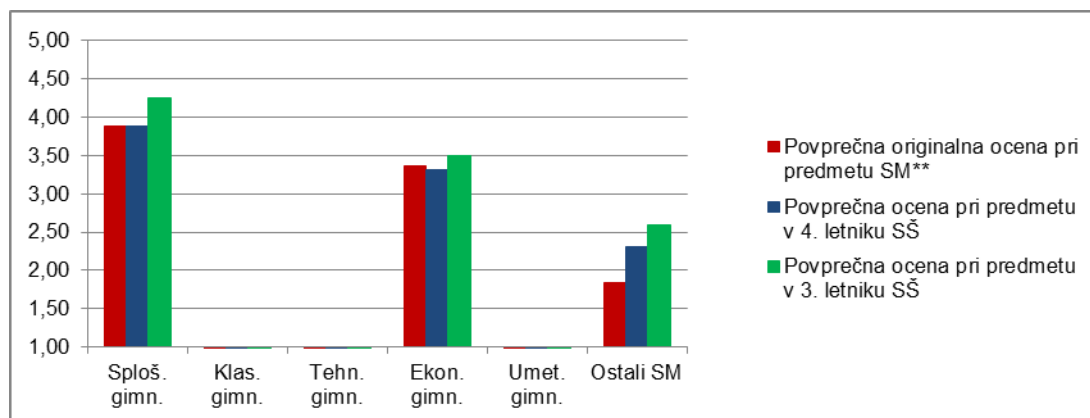
**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz ekonomije in povprečnih ocen iz ekonomije v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

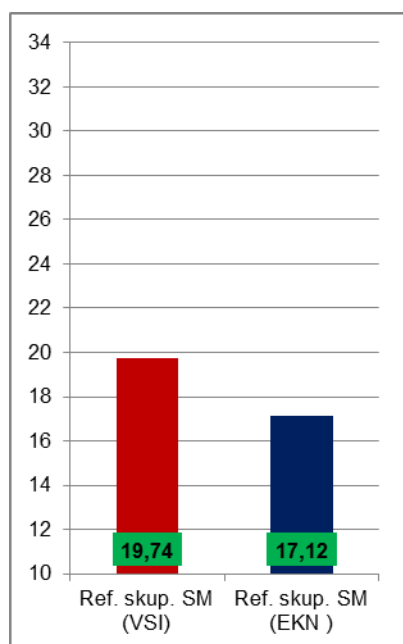
Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz ekonomije

Vir: Državni izpitni center 2013

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2014 prvič v celoti opravljali splošno matura (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz ekonomije (ref. skup. SM – EKN).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz ekonomije

Vir: Državni izpitni center 2014

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanem in notranjem delu izpita iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku SM 2014.

Preglednica 4.1.1: Osnovni statistični podatki

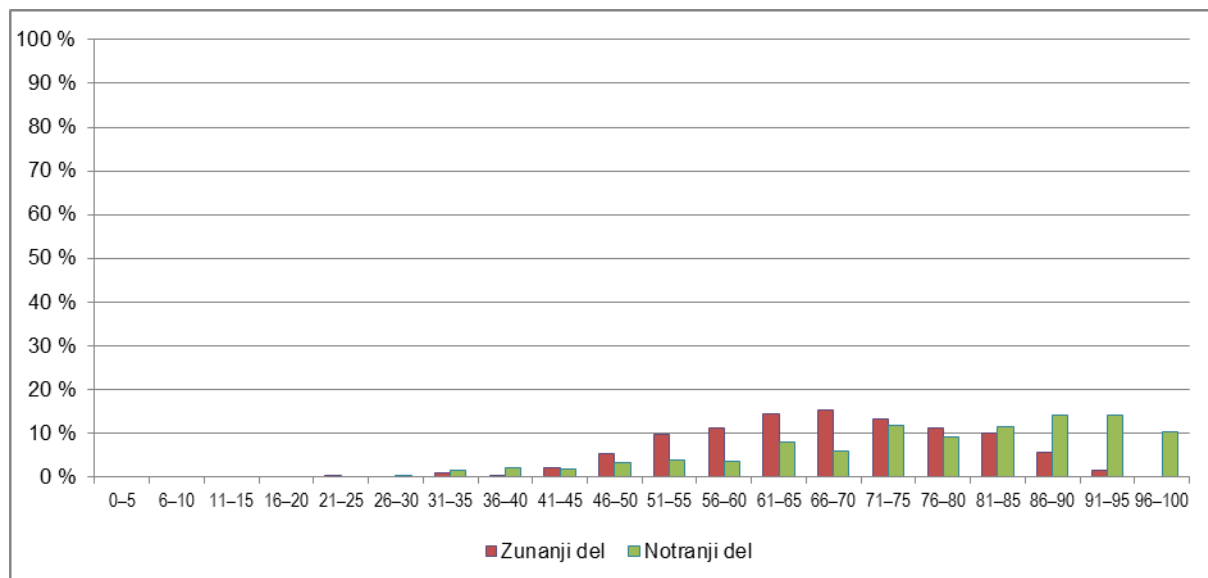
	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	343	343
Povprečno število odstotnih točk	53,96	15,78
Standardni odklon odstotnih točk	9,98	3,30
Maksimalno število odstotnih točk	75,67	20,00
Povprečna težavnost	0,67	0,79

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanem in notranjem delu izpita iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku SM 2014.

Preglednica 4.1.2: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanem in notranjem delu izpita

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0–5	0 %	0 %
6–10	0 %	0 %
11–15	0 %	0 %
16–20	0 %	0 %
21–25	0 %	0 %
26–30	0 %	0 %
31–35	1 %	1 %
36–40	0 %	2 %
41–45	2 %	2 %
46–50	5 %	3 %
51–55	10 %	4 %
56–60	11 %	3 %
61–65	14 %	8 %
66–70	15 %	6 %
71–75	13 %	12 %
76–80	11 %	9 %
81–85	10 %	11 %
86–90	6 %	14 %
91–95	1 %	14 %
96–100	0 %	10 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Vir: Državni izpitni center 2014

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz ekonomije v spomladanskem izpitnem roku SM 2014.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2	Pisna naloga
Število kandidatov	343	343	343
Povprečno število odstotnih točk	29,64	24,31	15,78
Standardni odklon odstotnih točk	4,86	5,98	3,30
Maksimalno število odstotnih točk	40,00	40,00	20,00
Povprečna težavnost	0,74	0,61	0,79

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

Kandidati opravljajo pisni izpit splošne mature iz ekonomije na eni zahtevnostni ravni. Izpit sestavljata dve izpitni poli:

Izpitna pola 1 vsebuje 40 nalog izbirnega tipa ter predstavlja 40 % končne ocene.

Izpitna pola 2 vsebuje 6 strukturiranih nalog. Kandidati morajo odgovoriti na vsa zastavljena vprašanja. Vsaka naloga je vrednotena z 10 točkami. Skupaj lahko dobi kandidat v tem delu največ 60 točk. Izpitna pola 2 predstavlja 40 % končne ocene.

Zadnjih 20 % ocene predstavlja notranji del izpita, ki je sestavljen iz pisne naloge.

Izpitno gradivo, ki so ga dobili kandidati, je bilo brez vsebinskih, grafičnih, besedilnih in drugih pomanjkljivosti, ki bi jih lahko ovirale pri pisanju odgovorov.

4.3.1 Izpitna pola 1

Naloge v prvi izpitni poli so bile ustrezne in primerno težke, IT je 0,7411. Kandidati referenčne skupine splošne mature so dosegli povprečno 29,64 točke, najmanj 15 točk in največ 39 točk.

Pričakovano so štiri naloge izstopale z visokim indeksom težavnosti. Kandidati so zelo dobro opredelili transformacijsko krivuljo v nalogi 5, saj je IT 0,97 in ID 0,11. Dobro so pojasnili tudi najverjetnejši razlog odprtja obrata v tujini v danem primeru v nalogi 31 (IT 0,95 in ID 0,18). Kandidati so dobro ločevali različne stopnje monopolnih zvez v nalogi 29 (IT 0,94 in ID 0,15). Večina kandidatov je znala izračunati mejno koristnost kot prirastek celotne koristnosti v danem primeru v nalogi 3, saj je IT 0,94 in ID pa 0,30.

Med ustrezno zahtevne naloge z nizkim indeksom diskriminativnosti se je pričakovano uvrstila naloga 24 o realni obrestni meri (ID 0,03 in IT 0,70). Kandidati so dobro ločevali realno obrestno mero od nominalne obrestne mere. Podobno dobro so reševali nalogo 7 o konstantnih donosih (ID 0,12 in IT 0,90). Večina kandidatov je znala izračunati konstantne donose v danem primeru. Kandidati so v nalogi 9, z ID-jem 0,12 in IT-jem 0,83, med petimi krivuljami stroškov prepoznali povprečne stroške. V nalogi 15, z ID-jem 0,13 in IT-jem 0,79, so kandidati ustrezno prepoznali lik, ki prikazuje celotni prihodek v položaju tržnega ravnotežja v danem primeru. V nalogi 16, z ID-jem 0,13 in IT-jem 0,78, so kandidati razumeli vzročno-posledične zveze v danem tržnem primeru in dobro določili novo tržno ravnotežje. Pri nalogi 40, z ID-jem 0,13 in IT-jem 0,43, so kandidati prepoznali namen Evropskega socialnega sklada.

Kandidati referenčne skupine splošne mature so prvo izpitno polo nasploh reševali dobro, vse naloge v izpitni poli 1 so bile ustrezne stopnje zahtevnosti.

4.3.2 Izpitna pola 2

Vprašanja v drugi izpitni poli so bila ustrezno zastavljena in primerno težka, IT je 0,6077. Indeks težavnosti pri nalogah je ustrezen, razen pri eni delni nalogi. Indeks diskriminativnosti pri nalogah kaže, da so bile naloge dobro zastavljene, malo izstopa le pri treh vprašanjih. Kandidati referenčne skupine splošne mature so dosegli v povprečju 36,46 absolutne točke, najmanj 6 in največ 55 točk. Razporeditev skupnega števila doseženih točk kandidatov kaže normalno porazdelitev.

Naloga 1: Oblike reševanja ekonomskega problema

Kandidati so v povprečju dosegli 7,27 točke (od 10). Po pričakovanju državne predmetne komisije so kandidati dobro predstavili ekonomski problem, navedli temeljna ekonomska vprašanja, v pravilnem zaporedju navedli faze gospodarskega procesa, dopolnjevali osnovno shemo gospodarskega krožnega toka, navedli primere obeh tokov in pojasnjevali vključitev banke s primeri. Naloga je ustrezno težka, indeks težavnosti vprašanj v nalogi 1 je v intervalu $0,62 < IT < 0,75$ in indeks diskriminativnosti v intervalu $0,23 < ID < 0,46$.

Naloga 2: Proizvodni dejavniki in stroški

Kandidati so v povprečju dosegli 6,20 točke (od 10). Po pričakovanju državne predmetne komisije so kandidati dobro opredelili stroške, navedli proizvodne dejavnike in njihove dohodke, opredeljevali, razlikovali in izračunavali stroške ter določili optimalno količino proizvodnje. Slabše so navajali ustrezne primere stroškov pri ustreznem proizvodnem dejavniku. Naloga je ustrezno težka, indeks težavnosti delnih nalog je v intervalu $0,55 < IT < 0,70$ in indeks diskriminativnosti v intervalu $0,23 < ID < 0,37$.

Naloga 3: Ponudba in trg

Kandidati so v povprečju dosegli 7,24 točke (od 10). Po pričakovanju državne predmetne komisije so kandidati izredno dobro opredeljevali trg. Vprašanje 3.1 je bilo za kandidate lahko, z odstopajočim

indeksom težavnosti 0,96 in indeksom diskriminativnosti 0,16. Kandidati so dobro navajali in opisovali funkcije trga ter izredno dobro opredeljevali pojem ponudba. Vprašanje 3.3 je bilo za kandidate lahko, z odstopajočim indeksom diskriminativnosti 0,19. Dobro so navajali dejavnike, ki vplivajo na ponudbo v danem primeru, vrisali krivuljo ponudbe, pojasnjevali razloge povečanja obsega ponudbe, težave pa so imeli pri izračunu cenovne elastičnosti ponudbe. Dobro so vrisali tudi krivuljo povpraševanja in vpliv suše na spremembo ponudbe. Naloga je ustrezno težka, indeks težavnosti delnih nalog, razen vprašanja 3.1, je v intervalu $0,50 < IT < 0,85$ in indeks diskriminativnosti, razen vprašanj 3.1 in 3.3, je v intervalu $0,30 < ID < 0,43$.

Naloga 4: Denar in obresti

Kandidati so v povprečju dosegli 6,76 točke (od 10). Po pričakovanju državne predmetne komisije kandidati so dobro opredeljevali denar in njegove funkcije ter inflacijo, ponazarjali inflacijo z ustrezno sliko, pojasnjevali, zakaj nizke oz. visoke stopnje inflacije spodbujajo oz. zavirajo gospodarsko rast. Vprašanje 4.3 je bilo za kandidate lahko z odstopajočim indeksom diskriminativnosti 0,17, saj so zelo dobro opredeljevali pojem obresti. Kandidati so dobro izračunali obresti in pojasnili ugodnejšo ponudbo. Naloga je ustrezno težka, indeks težavnosti delnih nalog, razen vprašanja 4.3, je v intervalu $0,60 < IT < 0,84$ in indeks diskriminativnosti $0,30 < ID < 0,44$.

Naloga 5: Korporacije, podjetništvo in tržna struktura

Kandidati so v povprečju dosegli 4,78 točke (od 10). Po pričakovanju državne predmetne komisije so kandidati dobro opredeljevali pojem korporacija, navajali in pojasnjevali njene značilnosti, pojasnjevali razloge nastanka menedžerske revolucije in pojasnjevali spremembe delovanja korporacij. Malo težje je bilo vprašanje 5.3, pojasnjevanje ovire pri selitvi kapitala v donosnejšo panogo. Kandidati so dobro pojasnjevali posledice delovanja korporacij na tehnični napredek. Malo težje je bilo vprašanje 5.5, navedbe razdelitve dobička (po namenu) v sodobnih korporacijah. Vendar je naloga ustrezne stopnje težavnosti, saj je indeks težavnosti vprašanj v intervalu $0,21 < IT < 0,58$ in indeks diskriminativnosti $0,31 < ID < 0,53$.

Naloga 6: Bruto domači proizvod

Kandidati so v povprečju dosegli 4,23 točke (od 10). Po pričakovanju državne predmetne komisije so kandidati zelo dobro opredeljevali pojem BDP, navajali dejavnike potencialnega BDP-ja in metode izračuna BDP-ja ter pojasnjevali metode izračuna BDP-ja. Malo težje je bilo vprašanje 6.3, izračunavanje in pojasnjevanje gospodarske rasti v danem primeru in izračunavanje BDP-ja na prebivalca z danimi podatki. Lažje je bilo vprašanje 6.4. Kandidati so zelo dobro sklepali o gospodarski razvitosti države na podlagi danih podatkov. Naloga je ustrezno težka, indeks težavnosti delnih nalog je v intervalu $0,22 < IT < 0,85$ in indeks diskriminativnosti v intervalu $0,24 < ID < 0,49$.

4.3.3 Pisna naloga

Pri pisnih nalogah so kandidati referenčne skupine splošne mature v povprečju dosegli 15,78 absolutne točke od 20 možnih. Najnižje doseženo število točk je bilo 6, najvišje pa 20 (od 20). Notranji del izpita se izvaja že tretje leto v obliki pisne naloge. Kandidati se pripravljajo na pisno nalogo s šestimi sodobnimi časopisnimi članki o aktualnih gospodarskih temah, vprašanja za pisno nalogo sestavijo učitelji na podlagi izbora dveh časopisnih člankov, enega s področja mikroekonomije, drugega s področja makroekonomije, usklajenima z vsebinami iz učnega načrta. Kandidati niso seznanjeni z učiteljevo izbiro časopisnih člankov do dneva pisanja pisne naloge.

Kandidati so dobro razlagali povezavo med vsebino časopisnega članka in ekonomsko teorijo ter ocenjevali aktualne gospodarske dogodke z vidika ekonomista, saj je indeks težavnosti 0,79 in indeks diskriminativnosti 0,58.

Korelacije: notranja in zunanja ocena: 0,5798; skupni uspeh na maturi in uspeh pri predmetu: 0,7436.

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

Po mnenju državne predmetne komisije se najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov pojavljajo zato, ker nekateri kandidati ne preberejo natančno navodil za reševanje nalog, računske postopke v nalogah izvajajo pomanjkljivo, niso pozorni na podatke v danih preglednicah in diagramih, ne upoštevajo vseh ekonomskih zakonitosti, naloge rešijo prehitro in napačno.

V prvi izpitni poli so bili najpogostejši nepravilni odgovori pri nalogah 19 (IT 0,46 in ID 0,26) in 33 (IT 0,44 in ID 0,20).

V drugi izpitni poli so bili najpogostejši nepravilni odgovori pri nalogi 6 (IT 0,42 in ID 0,57), pri vprašanju 6.3 in nalogi 5 (IT 0,48 in ID 0,61), pri vprašanjih 5.3 (ID 0,30) in 5.5 (ID 0,21).

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

Zunanji ocenjevalci niso imeli pripomb na sestavo nalog v izpitnih polah.

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

Izpitno polo 1 zunanji ocenjevalci ne ocenjujejo, saj kandidati prepisujejo svoje odgovore (črko pred izbranim odgovorom) na list za odgovore, ki se optično prebere.

Izpitno polo 2 ocenjujejo zunanji ocenjevalci. V mesecu juniju 2014 so bila *Navodila za ocenjevanje* moderirana. Na sestanku z zunanjimi ocenjevalci je glavna ocenjevalka natančno predstavila in pojasnila navodila za ocenjevanje vsake naloge v izpitni poli. Ocenjevalci so navodila ocenili kot ustrezna. Sledila je razdelitev izpitnih pol zunanjim ocenjevalcem. Naloge druge izpitne pole je ocenjevalo 11 zunanjih ocenjevalcev. Večina jih poučuje ekonomijo v programih splošna in ekonomska gimnazija, nekaj pa hkrati tudi na srednjih strokovnih šolah. Pri ocenjevanju nalog v izpitnih polah večina zunanjih ocenjevalcev sodeluje že več let, z izjemo dveh zunanjih ocenjevalk, ki ocenjujeta že drugo leto in sta že vrsto let sodelovali pri pripravah in analizi splošne mature iz ekonomije. Ocenjevanje je potekalo na domu. Vsak zunanji ocenjevalec je ocenil naloge druge izpitne pole v celoti.

Državna predmetna komisija za splošno maturo za ekonomijo je tudi letos uporabila možnost kontrolnega ocenjevanja, ki jo ponuja zakon o maturi. Še pred razglasitvijo rezultatov so glavna ocenjevalka in njeni pomočnici kontrolno ocenile naloge 8 kandidatov, ki so bili 1 oziroma 2 odstotni točki pod mejo za zadostno oceno (2).

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature iz ekonomije je bilo vloženih 21 zahtev za vpogled, od tega 6 ugovorov na oceno.

Ugovore sta reševali dve izvedenki. Trem kandidatom so se spremenile točke, s tem pa se je dvema spremenila ocena.

Državna predmetna komisija za splošno maturo za ekonomijo ugotavlja zmanjšanje števila vloženih zahtev kandidatov za vpogled v spomladanskem izpitnem roku splošne mature iz ekonomije 2014 v primerjavi z letom 2013, ko je bilo le-teh 22. Prav tako ugotavlja minimalno povečanje števila ugovorov kandidatov (6) na oceno v spomladanskem izpitnem roku splošne mature iz ekonomije 2014 v primerjavi z letom 2013, ko jih je bilo 5.

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

V spomladanskem izpitnem roku je splošno maturo opravljalo 409 kandidatov. Od tega je bilo 343 takšnih, ki so jo opravljali prvič, 60 kandidatov pa je splošno maturo opravljalo kot posamezni izpit ob poklicni maturi.

Uspeh kandidatov, ki so splošno maturo opravljali prvič, je zelo podoben kakor v preteklem letu. Meje za posamezne ocene smo na podlagi statistične analize razporeditve po doseženih točkah in na podlagi vsebinske analize odgovorov kandidatov, zlasti pri mejnih točkah, določili pri vseh ocenah za eno odstotno točko više kakor lani. Povprečna ocena znaša 3,45, to pa je nekoliko več kakor lani (3,14).

Primerjave po izpitnih polah glede na povprečno število točk kažejo, da so kandidati pri izpitni poli 1 dosegli v povprečju 29,64 odstotne točke (lani 25,43 odstotne točke), pri izpitni poli 2 so dobili 24,31 odstotne točke (lani 23,36 odstotne točke), pri notranjem delu izpita pa 15,78 odstotne točke (lani 15,92 odstotne točke). Ponovno se opazi – glede na preostale dele izpita – relativno visoko povprečje pri notranjem delu izpita; predvidevamo, da je to posledica različne interpretacije postavljenih kriterijev.

Uspeh kandidatov iz splošnih gimnazij je v povprečju boljši od uspeha kandidatov iz poklicnih gimnazij. To je po mnenju komisije posledica dejstva, da se v splošne gimnazije vpisujejo dijaki z bistveno boljšim uspehom v osnovni šoli. Težavnost splošne mature je bila primerna in primerljiva s težavnostjo v preteklih letih. Ocenjujemo, da postavljamo dovolj zahtevna vprašanja, zato se za prav dobro in za odlično oceno pričakuje res solidno znanje prek vseh štirih letnikov.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

Izpitno gradivo je bilo pripravljeno v skladu z usmeritvijo, da se z vprašanji in nalogami – kolikor je to le mogoče – uravnoteženo zajame celotna vsebina PIK SM in oceni znanje dijakov na vseh taksonomskih stopnjah. Kakovost merjenja znanja je bila zagotovljena na celotnem razponu znanja kandidatov, saj sta zunanji in notranji del izpita vsebovala naloge različnih ustreznih težavnosti. Zagotovljena je bila dobra ločljivost (diskriminativnost) nalog, ki je razvidna zlasti pri nalogah v izpitni poli 2 zunanjega dela izpita, pri katerem so naloge ovrednotene z več točkami.

Izpitno gradivo je bilo brez vsebinskih, grafičnih, besedilnih in drugih pomanjkljivosti, ki bi kandidate lahko ovirale pri pisanju. Tudi *Navodila za ocenjevanje* so ocenjevalci po vnosu manjših dopolnitev na moderaciji ocenili kot ustrezna. Glede na pripombe zunanjih ocenjevalcev bi se bilo treba izogibati prevelikemu navezovanju med odgovori znotraj posameznih nalog; to bo komisija upoštevala pri pripravi nalog v prihodnje. Število ugovorov kandidatov je bilo podobno številu v preteklih letih.

6.3 Druge ugotovitve

Najbolj pereč problem pri ekonomiji je še zmeraj dejstvo, da znatni del snovi ni pokrit z ustreznim učbenikom. V šolskem letu 2013/2014 ni bilo novih učbenikov, ki bi olajšali doseganje boljših rezultatov. To je še posebno problematično pri snoveh, ki so težje razumljive brez ustreznih zgledov številskih izračunov ali diagramov. Zato imajo dijaki lahko težave pri njihovem razumevanju, DPK SM

za ekonomijo pa težave pri postavljanju primernega tipa vprašanj, s katerimi se te snovi preverjajo. Skrb bo, upajmo, odpravljena že v šolskem letu 2014/2015, saj se bosta v 3. in v 4. letniku začela uporabljati nova učbenika.